

Custòdia de 30 en 30

Noticiari mensual de la Xarxa de Custòdia del Territori

Època 0/1, núm. 17 – Octubre de 2003

1. LA XARXA DE CUSTÒDIA EN MARXA: ELS NOSTRES PROJECTES

☞ De la declaració al reconeixement social: III Reunió de la XCT

El lema "**De la Declaració al Reconeixement Social**" vol ser una síntesi dels objectius de la III Reunió de la XCT. La reunió ha de ser un fòrum de coneixements i debat de cara a enfortir el moviment de la custòdia del territori, en el qual es pugui promoure el valor social de les entitats i institucions que treballen en la custòdia del territori, i es faci èmfasi en estratègies i mecanismes de treball rigorós i professional de les entitats de custòdia. Els objectius de la reunió són:

- ☞ Aprofundir en les estratègies, les eines i els mecanismes de treball i de protecció que poden utilitzar les entitats de custòdia.
- ☞ Debatre el passos necessaris de cara a aconseguir una major projecció social i recolzament públic i privat a les iniciatives de custòdia del territori.
- ☞ Debatre amb el món de la propietat i el treball rural les seves necessitats i la oportunitat que representa la custòdia del territori.
- ☞ Presentar la custòdia del territori i la conservació de la biodiversitat com una oportunitat de mercat, professionalització i creació d'ocupació i activitat econòmica.
- ☞ Situar les oportunitats de la custòdia del territori des de l'àmbit municipal.
- ☞ Compartir les experiències de les entitats i institucions participants.
- ☞ Donar a conèixer la iniciativa de La Terreta (Trempe) com a exemple vàlid de desenvolupament sostenible i protecció del medi i l'activitat humana a muntanya.

En aquest context la **III Reunió de la Xarxa de Custòdia del Territori** esdevé un acte clau per consolidar els passos fets fins avui, per implicar a totes les institucions i organitzacions possibles en aquest projecte de treball en xarxa, donar continuïtat a qüestions plantejades a la II Reunió, celebrada a les Valls d'Àneu el novembre de 2001.

> Per a **més informació**, mireu les pàgines dedicades especialment a aquesta III Reunió de la XCT a: www.custodiaterritori.org/tercerareunio. A la secció *Un cop de mà?* també trobareu més propostes per contribuir a la III Reunió.

☞ Estem realitzant el nostre web: un portal obert a la custòdia

Des que es va consolidar l'associació, el març del 2003, l'equip tècnic de la XCT treballa cada dia per oferir un millor suport a les entitats de custòdia i propietaris, així com també a tota la societat interessada en conèixer què és la custòdia del territori.

Per això ara, el nostre repte immediat és poder obrir la nostra oficina virtual per tal d'arribar a tot el territori mitjançant els cables telemàtics. L'espai web de la XCT volem que sigui un portal viu i al dia, amb notícies actuals, calendari d'activitats, de formació, d'ajuts i amb tots els recursos i eines necessaris per tal de ser una eina útil a totes aquelles persones que treballen directa o indirectament en la custòdia o conservació de la terra.

Aquesta espai virtual també servirà com a centre de recursos o documentació on totes les entitats membres que formen part de la Xarxa hi podran trobar models de documents sobre la custòdia (acords tipus, cartes de presentació, memòries tipus, fitxes de seguiment d'acords...). Tots aquests documents seran facilitats des de la pàgina web, de manera oberta o amb accés restringit, segons ho permeti el cost de preparació d'aquests mateixos.

La pàgina principal del web tindrà un buscador temàtic. Aquesta serà una eina important donat la gran quantitat d'informació que s'hi podrà trobar en les seves pàgines. La web també inclourà una pàgina de venda de publicacions, activitats formatives i altres recursos de la XCT. I es valorarà la possibilitat de facilitar la compra online des de la mateixa pàgina.

Amb aquest avanç us deixem a l'espera del que serà l'espai web de la XCT, www.custodiaterritori.org, esperant les vostres visites en un futur pròxim.

⚡ **Es constitueix el grup de treball i d'observadors de l'estudi jurídic de custòdia del territori**

A finals del mes de juliol vam publicar l'anunci per formar un grup de treball d'experiències sobre custòdia del territori, per aportar les seves experiències, dificultats i opinió pràctica i propostes al treball de l'equip de juristes. Entre 18 candidats, s'han escollit 7 membres pel nucli del grup de treball a més de 8 observadors/es, tots ells aportaran l'experiència de les entitats en les que han participat com **Fundación Oso Pardo, Gepec, Departament de Producció Vegetal de la Universitat de València, SEO / Birdlife, Instituto de Política Ambiental Europea (IPAE), Aula de natura (Vidreres), X3 Estudis Ambientals, Fundació Territori i Paisatge, Ajuntament de Lleida, Departament de Medi Ambient, Fundació Natura, Associació Hàbitats - Projecte Rius**. La diferència entre ells és que els membres del nucli assistiran a les reunions presencials per acabar de discutir els documents de treball, mentre que la resta es quedaran en la fase d'intercanvi electrònic. Just ara ens hem posat en contacte amb tothom i estem preparant el document a discutir a la primera reunió.

La col·laboració de l'equip tècnic de la XCT en la confecció de l'estudi, encarregat pel **Departament de Medi Ambient** a un equip d'advocats, consisteix en coordinar el grup de treball integrat per persones no juristes però amb experiència en projectes de custòdia del territori, amb l'objectiu d'informar el treball de l'equip redactor des de la base del dia a dia. Sense alterar gens el rigor científic, l'objectiu d'aquest grup de treball és aconseguir un major abast i una major utilitat a nivell pràctic per a les entitats de custòdia del territori.

⚡ **Ja disposem de les aportacions definitives al pla de Política Forestal**

Després d'haver rebut els comentaris i propostes d'alguns membres hem completat el document de propostes elaborat per la XCT per a la redacció del Nou Pla de Política Forestal de Catalunya 2005-2014 (vegeu C30-30 anterior).

Hem centrat la nostra intervenció en aquells aspectes relacionats amb la custòdia del territori i la corresponsabilització de la societat civil en la gestió dels recursos naturals.

> Si voleu rebre una còpia del document adreçat al Comitè Redactor, només cal que ens ho feu saber a: Marc Sanjuán: msanjuan@custodiaterritori.org.

⚡ **La XCT participa en diversos fòrums i debats aquest octubre**

La tardor acostuma a ser plena d'actes i jornades i aquest any no és una excepció. Fruit d'això la XCT afronta un mes intens de participació en actes, com a preàmbul de la nostra III Reunió.

El dia 5 serà en una taula rodona sobre conservació de l'aigua al Collsacabra en el marc de la Fira del Llibre de Muntanya que se celebra a l'Esquirol (Cabrerès, Osona). Exposarem exemples d'iniciatives de custòdia en medi fluvial i en basses agrícoles.

Del 10 al 12 a Figueres, hi haurà una trobada de totes les entitats, plataformes i persones que treballen arreu del país per la defensa del territori, en un espai d'intercanvi d'experiències de funcionament, de problemàtiques, de solucions i principalment per a impulsar línies de treball conjuntes. La XCT participarà en aquesta trobada exposant les diferències i els punts de trobada entre les estratègies de custòdia i de defensa del territori, com es poden compatibilitzar i en quines condicions poden ser més adequades.

Més endavant, del 17 al 19 serem a Ciutat de Palma, a les Primeres Jornades Balears de Custòdia i el dia 25 a Muro (País Valencià). En ambdós casos explicarem l'experiència de la XCT, com a base per al desenvolupament d'iniciatives similars per aquestes terres.

☞ **Primer inventari d'iniciatives de custòdia**

Des de la Xarxa estem elaborant un inventari per tal de recopilar tota la informació possible sobre entitats, iniciatives i acords de custòdia que hi ha a Catalunya i les Illes Balears. Estem intentant fer-ho de la manera més exhaustiva possible, i actualment hem començat una base de dades amb els principals acords que ens consten que existeixen.

Per poder actualitzar-lo **necessitem la vostra col·laboració!** Si hi ha algú que tingui iniciatives noves o que penseu que no s'han comunicat a la XCT, i que creuen que es fonamenten en el concepte custòdia del territori, que ens ho facin arribar a rmoreno@custodiaterritori.org. Entre tots intentarem que de tot això en surti una primera imatge concreta de com està la custòdia al nostre territori. Esperem que aquests primers resultats els presentem a la Reunió de Tremp.

☞ **Tercera reunió del Consell de membres de la XCT**

El 25 de setembre va tenir lloc la tercera reunió del Consell de Membres de la XCT que va servir per repassar l'estat dels diferents projectes i iniciatives de l'entitat. Bona part de la reunió es va dedicar a definir qüestions estratègiques de futur, com l'àmbit territorial de la XCT, l'acció social i la contribució que la XCT ha de tenir en qüestions de debat ambiental, territorial i social, i preveure futurs projectes de cara al 2004 i més endavant.

En aquest sentit el Consell preveu mantenir Catalunya com a àmbit territorial, participant de manera puntual en actes d'altres indrets. En el mateix sentit, ara es bo que la XCT vagi poc a poc en tenir una acció social i pública, i que es centri més en projectes que ajudin a difondre i fer augmentar el treball de les entitats i aconseguir més acords de custòdia. El consell es reunirà novament el desembre.

2. NOTÍCIES DE CUSTÒDIA

☞ **REDE-GEST: cosins de la XCT al sud de Portugal**

Aquest any s'ha constituït al sud de Portugal una xarxa informal d'entitats que són propietàries i gestionen espais d'interès natural.

REDE-GEST és coordinada per l'associació **ADPM** (Mértola, Alentejo). Potser recordareu que a l'octubre de 2002, en Jordi Pietx va participar en un intercanvi a Mértola explicant l'impuls de custòdia del territori que s'estava produint a Catalunya i el pla d'acció de la proto-XCT.

Els objectius de **REDE-GEST** són l'intercanvi d'experiències en la gestió d'espais naturals, que comptabilitzin la conservació amb el desenvolupament rural. Basa les seves accions en la diversitat d'ecosistemes i de formes de gestió que hi ha entre els seus membres, i cerca la creació de projectes específics que serveixin de base comú a l'acció conjunta de les entitats que l'integren.

Aviat ens podran explicar detingudament la seva experiència en una comunicació durant la III Reunió de Tremp.

> Per a més informació, contacteu amb Afonso do Ó, afonso.o@sapo.pt, qui parla perfectament castellà.

☞ **Riudellots de la Selva es mou per la custòdia**

L'Associació **ADEPAR**, de Riudellots de la Selva és una de les primeres entitats que ha impulsat acords de custòdia a Catalunya, per protegir la tortuga d'estany cap al 1987, com explicaran en una comunicació a la Reunió de Tremp. **ADEPAR** va entrar en contacte amb la XCT aquesta primavera.

Avui **ADEPAR** segueix amb més empena i acaba de crear la **Fundació Emys**, que inclou la custòdia entre els objectius fundacionals. És molt activa actualment, i aquest estiu, a rel d'un debat local sobre la possible ubicació d'un abocador de residus especials en una vall del terme ha aconseguit mobilitzar els propietaris del veïnat de l'Esparra amb la intenció que constitueixin una associació de propietaris per a la conservació dels seus boscos. Es tracta de suredes amb una extensió total d'unes 150 Ha. En paral·lel **ADEPAR** i altres entitats naturalistes i excursionistes de La Selva van mobilitzar, el 7 de setembre, unes 60 persones en una caminada de reflexió i debat fins al paratge de Ca l'Agustí, a la qual també van assistir alguns propietaris. Educació per a la custòdia en plena activitat.

☞ **Custòdia de basses agrícoles a Osona**

Durant aquest any 2003 el **Grup de Naturalistes d'Osona - ICHN** ha promogut un inventari de basses agrícoles entre els seus membres. A partir d'una fitxa tècnica que consta de 20 camps s'han catalogat tot un reguitzell de basses de cases de pagès d'arreu d'Osona. Ara el **GNO** està recopilant les dades que han recollit els seus membres durant l'estiu per cartografiar-les i seleccionar les 10 basses més interessants per acordar amb els seus propietaris una actuació de regeneració d'aquests punts d'aigua i que convisquin el bestiar i la vida salvatge. En moltes ocasions es tracta de fer actuacions tan senzilles com posar un abeurador i un fil de protecció de la bassa: per permetre que les vaques puguin beure sense que hagin d'entrar.

☞ **La custòdia als mitjans**

Butlletí del Projecte Rius Núm. 10 · Tardor 2003 · L'espiadimonis:

☞ Pàg 13 . L'adopció de rius. Xarxa de Custòdia del Territori

☞ Pàg 15, Agenda. Novembre. III Reunió de la XCT "De la declaració al reconeixement social". Tremp del 20 al 23 de novembre.

3. EINES PER A LA CUSTÒDIA

☞ **Ajuts econòmics, premis, concursos i finançament de la custòdia**

Des de la redacció del C30-30 volem conèixer el ressò d'aquesta secció. Feu-nos saber si us presenteu a aquestes convocatòries d'ajuts i premis, i és clar, si les vostres sol·licituds han tingut èxit (info@custodiaterritori.org).

Convocatòria de la Unió Europea per al finançament d'ONGs de protecció del medi ambient

Aquestes ajudes van dirigides a cobrir els costos de realització de les activitats programades per al 2004 de les ONGs medi ambientals. Es tindran en consideració les activitats que contribueixin al desenvolupament i aplicació de la legislació comunitària, especialment en les àrees prioritàries del VI Programa de Medi Ambient, que són: *limitació del canvi climàtic; natura i biodiversitat; educació ambiental; utilització sostenible dels recursos naturals i gestió dels residus.*

No obstant, les organitzacions sol·licitants han d'exercir la seva activitat a escala europea, ja sigui per separat o en forma de vàries associacions coordinades amb un àmbit d'acció mínim de 3 països europeus (segons quins casos també 2). Potser ara per ara no podeu presentar-hi cap proposta, però val la pena que tingueu la convocatòria present de cara l'any que ve.

Termini: el 4 de novembre expira el termini de presentació de propostes.

Més informació a: http://europa.eu.int/comm/environment/funding/intro_en.htm

Premi al Voluntariat

La Generalitat de Catalunya, per mitjà de l'**Institut Català del Voluntariat (INCAVOL)**, vol potenciar i donar suport al món associatiu que funciona a partir del voluntariat.

El Premi és obert a totes les entitats de voluntariat. Hi poden optar el projectes que promoguin accions voluntàries i en millorin la qualitat i la quantitat; obrin nous camins des de la creativitat i la innovació en els models d'intervenció; donin resposta a les necessitats de la nostra realitat més immediata, i cooperin en el creixement humà del voluntariat i vetllin per la seva formació i capacitat tècnica. Enguany, es valoraran especialment els projectes que plantegin treball conjunt entre diverses entitats; el treball en xarxa.

Només una vegada, en les darreres 10 edicions, aquest premi ha estat per una associació de l'àmbit ambiental: l'**Associació Hàbitats**, l'any 2000.

El premi preveu dues modalitats amb les següents dotacions: àmbit nacional, 10.000 €; i àmbit local/comarcal, 5.000 €.

Termini: 15 d'octubre del 2003.

Més informació: 93 2287100 o www.voluntariat.org.

Formació i debat

I Jornades de Custòdia a les Illes Balears

Us recordem aquestes jornades que es celebren el proper 17, 18 i 19 d'octubre a l'hotel Melià Palas situat al passeig marítim de Palma de Mallorca.

L'objectiu de les quals és divulgar el coneixement de la Custòdia del Territori entre la població, distintes associacions, els propietaris i l'administració de les Balears, així com motivar-los a començar algunes iniciatives de conservació del territori mitjançant convenis amb els propietaris.

La organització és a càrrec de l'**Associació Balear d'Amics dels Parcs (ABAP)** en col·laboració amb: **XCT, La Vola, Fundació per a la conservació del Voltor Negre, GOB, Fundació Natura Parc i Amics de la Terra.** Patrocina la **Fundació Territori i Paisatge - Obra Social de Caixa Catalunya.**

Termini d'inscripció: la data límit és el 14 d'octubre i té un preu de 75 €.

Per a més informació: contacteu amb jornadesbalears@hotmail.com o al telèfon 971 907360

(demandar per Eva Mª Sánchez)

Trobada d'Entitats i Plataformes en defensa del territori dels Països Catalans

Del 10 al 12 d'octubre, a Figueres, trobada de totes les entitats, plataformes i persones en defensa del territori, interessades a crear un espai d'intercanvi d'experiències, de problemàtiques, de solucions i principalment per a impulsar línies de treball conjuntes. Enguany **Ecologistes de Catalunya** i la plataforma cívica **Salvem l'Empordà**, com a organitzadors, han cregut oportú donar un caire nou a aquestes trobades.

Més informació: www.salvem-emporda.org

Presentació de la custòdia del territori al País Valencià

El dissabte 25 d'octubre tindrà lloc una jornada de presentació de custòdia del territori a Muro (comarca de l'Alcoià – País Valencià) que organitzen conjuntament diferents entitats valencianes. En rebreu més informació a principis de tardor.

Més informació: carlosferris@msn.com

Activitats formatives per a la nova legislatura

El **Centre per a la Participació Ciutadana** de la Diputació de Barcelona organitza, els propers mesos d'octubre i novembre, diferents activitats formatives per tal d'encetar aquesta nova legislatura.

Els cursos són adreçats a càrrecs electes i tècnics municipals i són conduïts per personal de l'Administració local, membres del món universitari i experts en participació ciutadana.

- ? Taller ¿Què podem fer per millorar la participació de les associacions al nostre municipi? (2 d'octubre)
- ? Seminari Metodologies i Tècniques per a la Participació Ciutadana (16 i 17 d'octubre).
- ? Seminari El Capital Social i els factors que expliquen l'acció col·lectiva i la participació cívica (20 de novembre).

Per a inscripcions: www.diba.es/flordemaig/participacio, participacio@diba.es o el telèfon 93 4020714.

Cursos organitzats per la Fundació Catalana de l'Esplai

Suport Associatiu i **Centre d'Estudis de l'Esplai** són entitats vinculades a la **Fundació Catalana de l'Esplai** amb qui comparteixen la missió de generar recursos, serveis i desenvolupar formació i assessorament per al món associatiu i de l'educació en el lleure.

De setembre a desembre del 2003 organitzen un conjunt de cursos adreçats a totes les associacions, i que es classifiquen en 5 àrees temàtiques: educació en el lleure, dinàmica associativa, gestió econòmica, jurídic-fiscal i informàtica. Alguns dels que ens han semblat que us podrien resultar més interessants són:

- . Què podem fer per treballar en Xarxa
- . Màrqueting i Comunicació per a Associacions
- . Direcció d'Equips de Treball
- . Gestió Econòmica per a petites Associacions
- . Marc Legal de les Associacions

Per a obtenir **més informació i la llista completa de tots els cursos** que es realitzen,

consulteu www.suport.org o www.esplai.org o truqueu al 93 4744553.

Jornada sobre Models de Participació en Xarxa a la UPC

Experts de tots els àmbits socials debatran com aprofitar Internet per millorar els processos de decisió. L'objectiu de la jornada és debatre sobre les possibilitats que ofereix aquest mitjà com a eina participativa per millorar processos socials essencials com l'educació, la democràcia, la gestió d'organitzacions, la producció cultural o el comerç.

La pròpia jornada serà un experiment participatiu. Els assistents s'organitzaran en grups de treball temàtics i al llarg de la tarda les propostes que vagin generant s'aniran recollint en un espai virtual comú que servirà de punt de partida per elaborar les conclusions finals de la trobada.

La jornada es realitzarà dimecres 15 d'octubre de les 15:30 a les 19:30 a la **Fundació Politècnica de Catalunya**, Plaça Eusebi Güell, nº6, de Barcelona. El preu és de 10 euros per participant.

Més informació: <http://jornades.vegga.org> o també a jornades@vegga.org.

Anuari UNESCO d'entitats ambientals

Aquests dies **UNESCO Catalunya** està preparant el seu anuari d'entitats ambientals per al 2004. Han demanat a la XCT un article breu explicant la tasca de les entitats de custòdia per a l'apartat introductori de l'Anuari. Des del web d'UNESCO es poden introduir les dades de qualsevol entitat ambiental no governamental que vulgui constar en l'anuari. És important que totes les entitats de custòdia hi siguin presents, i **que entre les seves tasques s'esmenti expressament la custòdia del territori.**

Termini: Fins al 8 d'octubre

Més informació: <http://www.unescocat.org/sostenible/directori.html>

Per donar-se d'alta o modificar les dades de l'anuari cal adreçar un missatge a: centre@unescocat.org

☞ **Eines a Internet:** <http://www.solucionesong.org>

Soluciones ONG és un portal promogut per la **Fundació Chandra** i la **Fundació Lluís Vives** amb la intenció de facilitar el treball als professionals del tercer sector (tan si estan remunerats com si no), facilitar el voluntariat i oferir un mitjà a les ONG perquè treballin en xarxa.

Aquest és un web on es pot trobar una gran quantitat d'informació útil pels experts solidaris: subvencions, qualitat, captació de fons, gestió de projectes, marc legal, estratègia, informàtica. Tal com indica el seu nom, un ampli ventall de solucions ONGs.

4. UN COP DE MÀ?

Aquest espai és obert a totes les entitats i institucions de la **Xarxa de Custòdia del Territori** que vulguin fer les seves demandes de voluntaris, patrocinadors, donacions materials, etc.

Adreceu -nos els vostres anuncis: info@custodiaterritori.org

☞ **Moderadors, relators i facilitadors per a la III Reunió**

Si voleu participar de manera més activa us oferim la possibilitat de col·laborar en la III Reunió

de la **Xarxa de Custòdia del Territori**. Hi ha tasques que vosaltres podeu realitzar!

Tota persona que estigui interessada en col·laborar i que es vegi capacitada per moderar una sessió de ponències, comunicacions o una taula de debats, o per fer de relator durant els debats pot adreçar-se a nosaltres explicant-nos qui és i quina tasca desitja desenvolupar. Cal que us apunteu el mes aviat possible, ja que hi ha moderacions que les volem tancar el 17 d'octubre.

Animeu-vos! Per col·laborar envieu un missatge a rmoreno@custodiaterritori.org i us respondrem explicant les possibilitats de col·laboració.

> Per a **més informació** de la III Reunió: www.custodiaterritori.org/tercerareunio

◀ **Mercat de la custòdia**

Durant la III Reunió de la XCT, el Mercat de la Custòdia serà un aparador de materials i productes relacionats amb la custòdia del territori. Poden ser fulletons i materials gratuïts, manuals i altres materials tècnics o productes, a la venda o en exposició, que ajudin a finançar iniciatives de custòdia. Penseu que encara que no sigueu presents a la reunió podeu fer arribar les vostres aportacions al Mercat.

> Per a **més informació** a www.custodiaterritori.org/tercerareunio

Xarxa de Custòdia del Territori. Espai d'opinió

Recordeu que disposem d'una secció ocasional del C30-30, "l'Espai d'opinió". Feu-nos arribar els vostres articles d'opinió a info@custodiaterritori.org.

TERMINI PER A APORTACIONS AL PROPER BUTLLETÍ: DIVENDRES 31 D'OCTUBRE.

Feu-nos arribar les vostres notícies de custòdia.

Amb motiu de l'entrada en vigor de la Llei d'Internet i Comerç Electrònic, si per qualsevol motiu no voleu que us mantinguem a la nostra base de dades, envieu-nos un correu electrònic amb el motiu BAIXA i l'adreça a la qual us arriba el correu electrònic i eliminarem la vostra adreça de la nostra base de dades.

Membres de la Xarxa de Custòdia del Territori : 40
(Nous membres: Consorci de l'Espai Rural de Gallecs i Ajuntament de Vic)
Subscriptors al Custòdia de 30 en 30: 395

Edició : Xarxa de Custòdia del Territori

Han contribuït en aquest noticiari: Jordi Baucells (Grup de Naturalistes d'Osona), Afonso do Ó (Associação de Defesa do Património de Mértola – Portugal) i l'equip tècnic de la XCT (Hernan Collado, Sònia Garcia, Rebecca Moreno, Jordi Pietx, Marc Sanjuan, Elena Sixto)

Amb suport regular de:

Departament de Medi Ambient-Generalitat de Catalunya ·
Fundació Territori i Paisatge-Caixa de Catalunya ·
Universitat de Vic · Organitzacions i persones membres de la XCT

Per contactar amb la XCT:

info@custodiaterritori.org o bé al telèfon 93 886 61 35

Fes-te membre de la XCT per contribuir al desenvolupament de la custòdia del territori al nostre país. Contacta amb la Xarxa per a més informació.

Octubre 2003

